

4

Zand- en grindwinning

Auteurs

Vera Van Lancker ¹
Brigitte Lauwaert ¹
Lies De Mol ²
Helga Vandenreyken ²
Annelies De Backer ³
Hans Pirlet ⁴

Lectoren

Christophe Huyghebaert ⁵
Wendy Bonne ⁶

¹ Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN),
Operationele Directie Natuurlijk Milieu (BMM)

² FOD Economie, dienst Continentaal Plat

³ Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO)

⁴ Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ)

⁵ Zeegra vzw

⁶ JPI-Oceans

Te citeren als:

Van Lancker, V., Lauwaert, B., De Mol, L., Vandenreyken, H., De Backer, A., Pirlet, H., 2015. Zand- en grindwinning. In: Pirlet, H., Verleye, T., Lescauwae, A.K., Mees, J. (Eds.), Compendium voor Kust en Zee 2015: Een geïntegreerd kennisdocument over de socio-economische, ecologische en institutionele aspecten van de kust en zee in Vlaanderen en België. Oostende, Belgium, p. 109-118.

Elk jaar wordt in de OSPAR-regio (Noordoost-Atlantische Oceaan en Noordzee) tot 100 miljoen m³ marien sediment ontgonnen. Er wordt vooral zand en grind geëxtraheerd voor de bouwindustrie en strandophogingen. Daarnaast wordt ook mergel ontgonnen om landbouwgronden te verbeteren en om water te filteren (*OSPAR QSR 2010*). Het merendeel van het mariene sediment wordt gewonnen in de Noordzee door landen als Nederland (23,2 miljoen m³ in 2013), Engeland (16,0 miljoen m³ in 2013), Frankrijk (12,5 miljoen m³ in 2013) en Denemarken (7,7 miljoen m³ in 2013) (*Report of the Working Group on the Effects of Extraction of Marine Sediments on the Marine Ecosystem (ICES, WGEXT) 2014*). In het Belgische deel van de Noordzee (BNZ) wordt voornamelijk zand gewonnen met een jaarlijks volume dat de voorbije tien jaar schommelde tussen 1,5 en 3 miljoen m³. In 2014 was dit volume aanzienlijk hoger met meer dan 5,5 miljoen m³ (Bron: FOD Economie, dienst Continentaal Plat). Grind wordt niet ontgonnen omwille van de uiterst beperkte aanwezigheid in de vergunde gebieden (*Brochure Dienst Continentaal Plat 2014*).

4.1 Beleidscontext

De zand- en grindwinning in het BNZ is een federale aangelegenheid die valt onder de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie en wordt geregeld door de wet van 13 juni 1969 (*Reglementering Zand- en Grindwinning in het BNZ 2014*). De coördinatie van de partijen die betrokken zijn bij het beheer van de exploratie en de exploitatie van het continentaal plat (CP) en de territoriale zee gebeurt door een raadgevende commissie (KB van 12 augustus 2000).

4.2 Ruimtegebruik

In het marien ruimtelijk plan (KB van 20 maart 2014, zie ook *Van de Velde et al. 2014*) worden de zones voor zand- en grindwinning wettelijk afgebakend. Daarnaast wordt ook een referentiezone vastgelegd waar zand- en grindwinning verboden is teneinde de impact op het milieu te kunnen monitoren. Deze zone situeert zich op de Thorntonbank (zie zone THBREF op figuur 1).

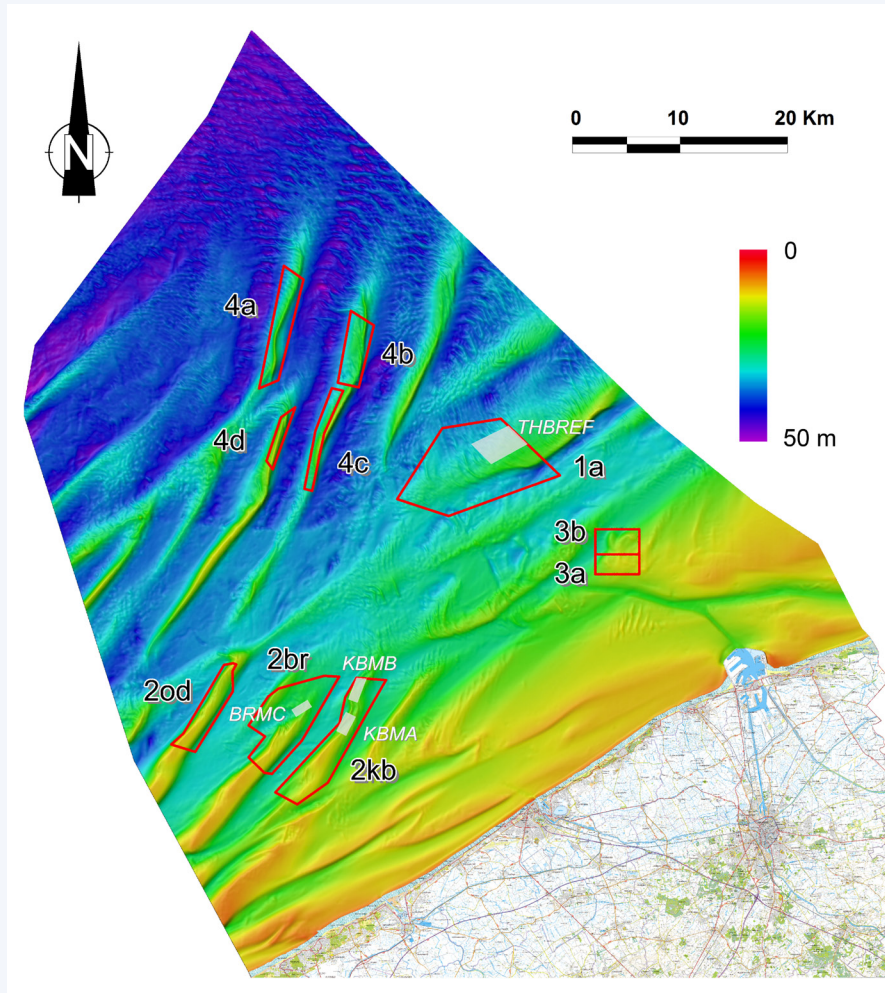
De geografische afbakening en de toegankelijkheid van de zones waarbinnen exploitatie en exploratie van minerale en andere niet-levende rijkdommen in de territoriale zee en het CP mogen plaatsvinden, zijn vastgelegd in het KB van 1 september 2004 met betrekking tot de toekenningsprocedure (tabel 1 en figuur 1, recent gewijzigd door het KB van 19 april 2014) (zie ook *Reglementering Zand- en Grindwinning in het BNZ 2014*). Voorafgaand aan deze afbakening vond een studie plaats van de mogelijke concessiezones voor zandwinning (*Schotte 1999*). In totaal werden drie controlezones¹ afgebakend in 2004 en opgedeeld in sectoren waarvoor concessies kunnen bekomen worden. Een vierde controlezone werd afgebakend in 2010, waarbij op basis van nieuwe exploratiegegevens vier

Tabel 1. Een overzicht van de verschillende controlezones voor zandwinning in het Belgisch Deel van Noordzee (BNZ) naar locatie en toegankelijkheid.

CONTROLEZONE	SECTOR	LOCATIE	TOEGANKELIJKHEID
1	A	Thorntonbank	Open, behalve gebied THBREF
	KB	Kwintebank	Open, behalve KBMA en KBMB
2	BR	Buiten Ratel	Open, behalve BRMC
	OD	Oostdyck	Open
3	A	Sierra Ventana	Open
	B	Sierra Ventana	Gesloten zolang sector gebruikt wordt als baggerspecieloswal
4	A	Noordhinder	Open
	B	Oosthinder	Open
	C	Oosthinder	Open
	D	Westhinder	Open

¹ Een controlezone is een bij wet vastgelegd gebied waar zandwinning is toegelaten (afbakening vastgelegd in het Marien Ruimtelijk Plan (MRP) - KB van 20 maart 2014).

AFBAKENING VAN DE CONTROLEZONES VOOR ZANDWINNING IN HET BNZ

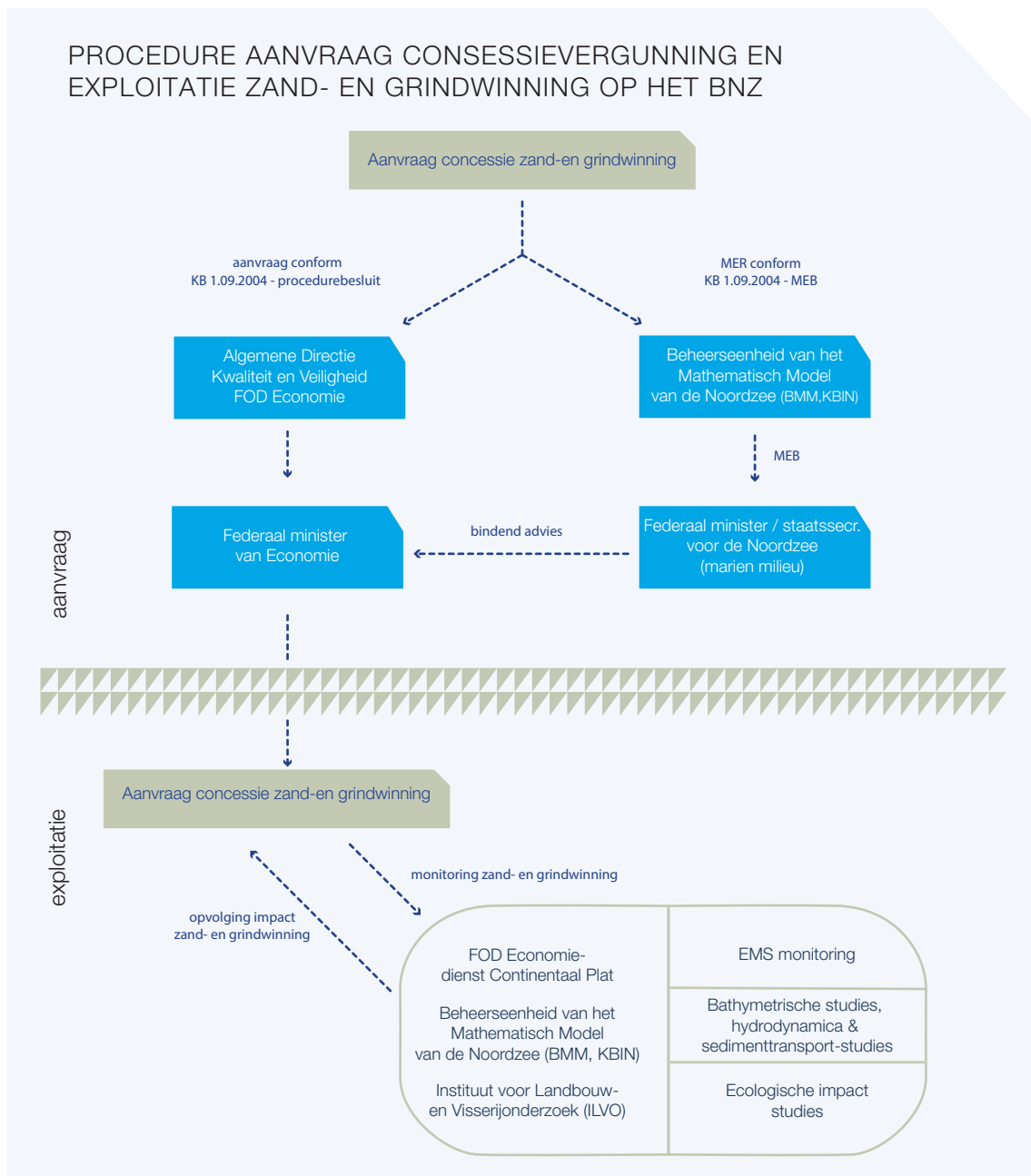

Figuur 1. De afbakening van de controlezones voor zandwinning in het BNZ (Bron: [website FOD Economie](#)).

nieuwe sectoren werden afgebakend. Indien, ten gevolge van ontginning, een negatieve zeebodemevolutie in de zones wordt waargenomen die niet aan de wettelijke criteria voldoet (max. 5 m ten opzichte van een referentieniveau), kunnen delen van de zones worden gesloten.

De ontginning van zand of grind op zee vereist een concessievergunning (figuur 2). Deze kan bekomen worden door een aanvraagdossier in te dienen bij de directeur-generaal van de Algemene Directie Kwaliteit en Veiligheid van de FOD Economie zoals vastgelegd in het KB van 1 september 2004 met betrekking tot de toekenningsprocedure. Daarnaast stipuleert het KB van 1 september 2004 in verband met de milieueffectenbeoordeling dat een milieueffectenrapport (MER) moet ingediend worden bij de Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee (BMM) (KBIN) (*MER voor de extractie van mariene aggregaten op het BNZ 2006*, *MER voor de extractie van mariene aggregaten in de exploratiezone van het BNZ 2010*). De beoordeling van het milieueffectenrapport door de BMM (*milieueffectenbeoordeling Pichot 2006*, *milieueffectenbeoordeling Pichot 2011*) wordt overgemaakt aan de minister/staatssecretaris bevoegd voor het mariene milieu, die op zijn beurt een bindend advies overmaakt aan de federale minister bevoegd voor economie (Bron: *Reglementering Zand- en Grindwinning in het BNZ 2014*).

PROCEDURE AANVRAAG CONCESSIEVERGUNNING EN EXPLOITATIE ZAND- EN GRINDWINNING OP HET BNZ

Figuur 2. Flowchart aanvraag concessievergunning en exploitatie zand- en grindwinning in het BNZ (wet van 13 juni 1969 en uitvoeringsbesluiten).

De concessies die werden toegekend voor de exploratie en de exploitatie van minerale en andere niet-levende rijkdommen in het BNZ zijn terug te vinden in de vorm van ministeriële besluiten in het *Belgisch staatsblad* (tabel 2).

4.3 Maatschappelijk belang

De extractie van zand en grind voor onze kust is sterk toegenomen gedurende de laatste jaren (figuur 3). In 1976 werd een sedimentvolume ontgonnen van ongeveer 29.000 m³ dat opliep tot een volume van 5,82 miljoen m³ in 2014. Een volume van ongeveer 4 miljoen m³ werd bereikt in 1997 als gevolg van de constructie van onderzeese gasleidingen (Interconnector en Norfra) (Goffin et al. 2007, André et al. 2010, zie ook thema **Energie (inclusief kabels en leidingen)**). Tussen 2003 en 2010 werd meer dan 75% van het sediment geëxploiteerd in zone 2 met een graduele shift van sector

Tabel 2. Een overzicht van de concessiehouders voor zandwinning in het BNZ met het toegekend maximaal ontginningsvolume voor 2015 (Bron: FOD Economie, dienst Continentaal Plat).

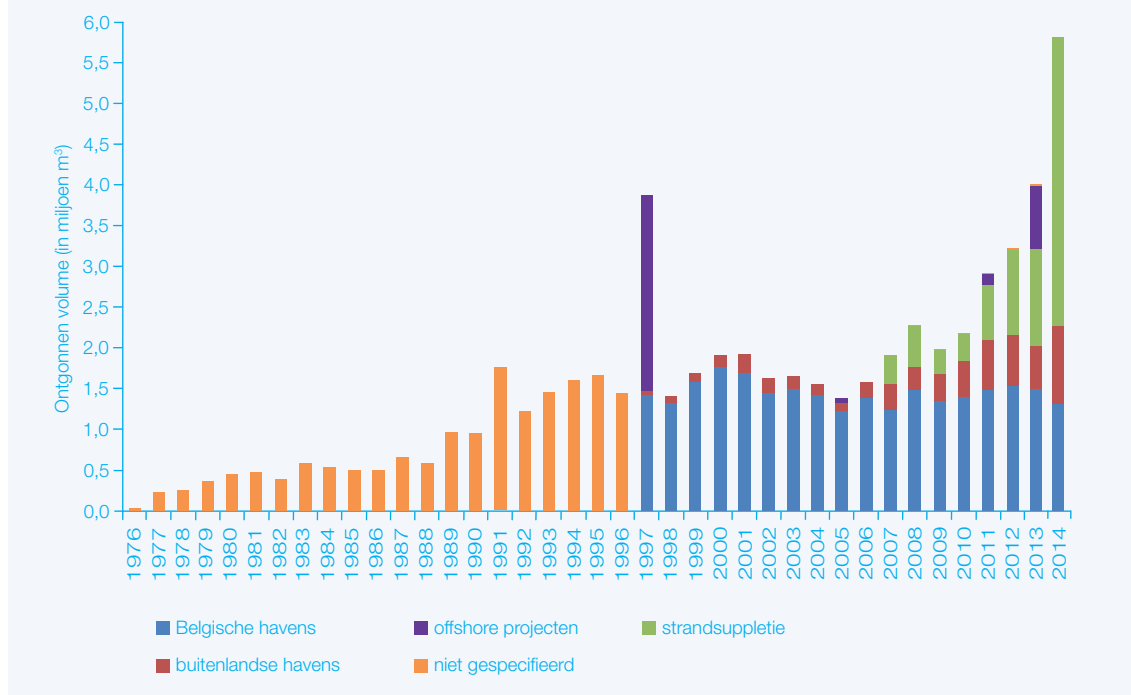
CONCESSIEHOUDER	TOEGEKEND MAXIMAAL ONTGINNINGSVOLUME VOOR 2015
Betoncentrale Van den Braembussche NV	100.000 m ³
Charles Kesteleyn NV	100.000 m ³
Dranaco NV	100.000 m ³
CEI - De Meyer NV (gaat binnenkort over in Van Oord Belgium NV)	140.000 m ³
Satic NV	150.000 m ³
De Hoop Bouwgrondstoffen BV c.o. Satic NV	150.000 m ³
TV Zeezand Exploitatie NV	175.000 m ³
Alzagri NV	200.000 m ³
Vlaamse overheid – afdeling Maritieme Toegang	350.000 m ³
Belmagri NV	500.000 m ³
DC Industrial NV	500.000 m ³
Nieuwpoortse Handelsmaatschappij NV	550.000 m ³
DEME Building Materials NV	600.000 m ³
CBR Cementbedrijven NV (afdeling Sagrex)	600.000 m ³
Vlaamse overheid – afdeling Kust	1.750.000 m ³ en 2.000.000 m ³ (Masterplan Kustveiligheid)

2KB naar 2BR. Daarnaast werd ook een significant volume ontgonnen in zone 1 ter hoogte van de Thorntonbank ([Degrendele et al. 2014](#)). Momenteel mag in de controlezones maximaal 15 miljoen m³ sediment ontgonnen worden over een periode van 5 jaar (geen rekening houdend met uitzonderlijke projecten zoals o.a. kustverdediging). Dit sediment wordt voornamelijk aangeland in Vlaanderen, al wordt er ook gelost in Franse en Nederlandse havens (tot 16 % in 2007) ([De Smet et al. 2009](#)).

De sedimenten uit het BNZ vormen een belangrijke bron voor bouwmaterialen waarbij, afhankelijk van de kwaliteit en de korrelgrootte, het zand voornamelijk wordt aangewend in de betonindustrie (zand met een korrelgrootte van > 500 µm met een bepaalde verdeling en constantheid van de korrel) maar ook als vulzand of als grondstof in de mortel- en asfaltproductie ([Van De Kerckhove 2011](#), [Brochure Dienst Continentaal Plat 2014](#)). De laatste jaren wordt het ontgonnen zand eveneens gebruikt voor kustbescherming (zandsuppleties) ([Van Quickelborne 2014](#)) en andere maritieme werken zoals offshore windmolens ([Vanden Eede et al. 2014](#)). Recent zijn nieuwe concessiezones gedefinieerd in de Hinderbanken-regio. Daarbij wordt voorzien om 35 miljoen m³ sediment te ontginnen over 10 jaar, vooral in het kader van het Masterplan Kustveiligheid en het OW-plan (plan voor de afweer tegen de zee en de maritieme toegankelijkheid van Oostende) in Oostende ([MER voor de extractie van mariene aggregaten in de exploratiezone van het BNZ 2010](#), [Mathys et al. 2011](#), [Rumes et al. 2011](#)). Voor strandsuppleties wordt zand gebruikt met een korrelgrootte van 250-350 µm (D50), terwijl dit voor vooroeversuppleties ± 200 µm (D50) bedraagt (zie thema **Veiligheid tegen overstromingen**).

Er zijn momenteel geen recente cijfers over de economische omvang van de zandwinningsector in het BNZ. In een studie van Zeegra vzw betreffende [het economisch belang van de sector van zandwinning op zee in België \(2004\)](#) wordt een inschatting gemaakt van de tewerkstelling (295 personen), omzet (264.931.000 euro uitgaande van 19 van de 22 bedrijven die destijds actief waren in de zandwinning in het BNZ) en bruto toegevoegde waarde (31.245.000 euro) in 2002. De [haalbaarheidsstudie \(2010\)](#) van de vzw Flanders Marine (het huidige [Flanders Maritime Cluster](#)) geeft een ruwe schatting van de tewerkstelling in de sector van winning van grondstoffen binnen de totale mariene/maritieme sector in 2008.

EVOLUTIE VAN DE ONTGINNING VAN ZEEZAND IN HET BNZ TUSSEN 1976 EN 2014

Figuur 3. Evolutie van de ontginning van zeezand in het BNZ tussen 1976 en 2014. Opmerking: aanleg van onderzeese gasleidingen in 1991 en 1997 (Bron: FOD Economie, dienst Continentaal Plat).

4.4 Impact

De meest toegepaste methode bij zandwinning betreft de sleehopperzuiger die al varend groeven van typisch 1-3 m breed en 0,2-0,5 m diep in de zeebodem trekt (Degrendele et al. 2010, Newell & Woodcock 2013). In het KB van 1 september 2004 met betrekking tot de milieueffectenbeoordeling worden de verschillende effecten van zandwinning op het mariene milieu die dienen meegenomen te worden in de milieueffectenrapportage opgelijst (tabellen 3 en 4).

Tabel 3. Een overzicht van het effect van zandwinning op het milieu.

IMPACT OP HET MILIEU	LITERATUUR
Bodem en water (verandering bathymetrie, sedimentologie, sedimentpluimen, turbiditeit, hydrodynamisch regime, etc.)	Verfaillie et al. 2005 (GAUFRE-project BELSPO), MER voor de extractie van mariene aggregaten op het BNZ 2006, Van Lancker et al. 2007 (MAREBASSE-project BELSPO), Vanaverbeke et al. 2007 (SPEEK-project BELSPO), Van Lancker et al. 2009 (QUEST4D-project BELSPO), MER voor de extractie van mariene aggregaten in de exploratiezone van het BNZ 2010, Van Lancker et al. 2010, Bellec et al. 2010, Degrendele et al. 2010, Van den Eynde et al. 2010, Garel 2010, Roche et al. 2011, De Sutter & Mathys 2011, Van Lancker et al. 2014a, Degrendele et al. 2014, Van Lancker et al. 2014b, Francken et al. 2014, Van Lancker et al. 2015, Van Lancker & Baeye 2015
Fauna, flora en biodiversiteit	Verfaillie et al. 2005 (GAUFRE-project BELSPO), MER voor de extractie van mariene aggregaten op het BNZ 2006, Vanaverbeke et al. 2007 (SPEEK-project BELSPO), MER voor de extractie van mariene aggregaten in de exploratiezone van het BNZ 2010, De Backer et al. 2010, Bonne 2010, De Backer et al. 2011, De Sutter & Mathys 2011, De Backer et al. 2014a, De Backer et al. 2014b, De Backer & Hostens 2014, Van Lancker et al. 2014a, Van Lancker et al. 2014b, Van Lancker et al. 2015

IMPACT OP HET MILIEU (vervolg)	LITERATUUR
Luchtkwaliteit en klimaat	<i>MER voor de extractie van mariene aggregaten op het BNZ 2006, MER voor de extractie van mariene aggregaten in de exploratiezone van het BNZ 2010, De Sutter & Mathys 2011</i>
Geluid en trillingen	<i>MER voor de extractie van mariene aggregaten op het BNZ 2006, MER voor de extractie van mariene aggregaten in de exploratiezone van het BNZ 2010, De Sutter & Mathys 2011</i>

Tabel 4. Een overzicht van het effect van zandwinning op de overige gebruikers.

IMPACT OP GEBRUIKERS	LITERATUUR
Risico en veiligheid (scheepvaart, olieverontreiniging, kustveiligheid, etc.)	<i>MER voor de extractie van mariene aggregaten op het BNZ 2006, Verwaest 2008, MER voor de extractie van mariene aggregaten in de exploratiezone van het BNZ 2010, De Sutter & Mathys 2011</i>
Zeezicht en cultureel erfgoed	<i>MER voor de extractie van mariene aggregaten op het BNZ 2006, MER voor de extractie van mariene aggregaten in de exploratiezone van het BNZ 2010, De Sutter & Mathys 2011, Van Haelst & Pieters 2014</i>
Interactie met andere menselijke activiteiten (inclusief kustveiligheid)	<i>Verfaillie et al. 2005 (GAUFRE-project BELSPO), Verwaest & Verelst 2006, MER voor de extractie van mariene aggregaten op het BNZ 2006, Verwaest 2008, MER voor de extractie van mariene aggregaten in de exploratiezone van het BNZ 2010, De Sutter & Mathys 2011, Vandenborre 2014</i>
Cumulatieve effecten (bv. met de activiteit in de windmolenparken)	<i>MER voor de extractie van mariene aggregaten in de exploratiezone van het BNZ 2010, De Sutter & Mathys 2011, Van Lancker et al. 2015</i>

4.5 Duurzaam gebruik

Binnen de OSPAR-regio beschikken alle landen die op grote schaal zand en grind ontginnen over een wetgeving conform de Europese richtlijn (85/337/EEG) betreffende de milieueffectenbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten en de Europese Habitatrichtlijn. Voor het beheer van mariene sedimentextractie hebben de OSPAR-landen toegestemd richtlijnen toe te passen zoals voorgesteld door de Internationale Raad voor het Onderzoek van de Zee (*ICES – International Council for the Exploration of the Sea*) (zie bijlage 10 van *Report of the Working Group on the effects of extraction of marine sediments on the marine ecosystem (ICES, WGEXT) 2003*). Deze behandelen ook natuurbehoud en conflicten in ruimtegebruik tussen gebruikers. België, Denemarken, Duitsland, Frankrijk, Nederland en het Verenigd Koninkrijk eisen het gebruik van *black-box* systemen, die de ontginning opvolgen in ruimte en in tijd. De effecten van zand- en grindexploitatie op de mariene omgeving worden binnen *ICES* opgevolgd door de werkgroep *WGEXT* waarin België door de *BMM* en het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (*ILVO*) vertegenwoordigd wordt.

Op Europees niveau wordt de impact, veroorzaakt door de extractie van sedimenten op de mariene omgeving, eveneens opgenomen in de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (2008/56/EG) (KRMS; zie ook KB van 23 juni 2010) (*Degraer & Vanden Berghe 2014*). In de KRMS worden verschillende descriptoren voor een goede milieutoestand (GMT) geïdentificeerd die betrekking hebben op de extractie van mariene sedimenten, met name de integriteit van de zeebodem (meer informatie: *Rice et al. 2010*), de toevoer van energie, waaronder onderwatergeluid (meer informatie: *Tasker et al. 2010*) en de permanente wijziging van de hydrografische eigenschappen. Daarnaast worden ook de descriptoren biodiversiteit (meer informatie: *Cochrane et al. 2010*) en mariene voedselketens (meer informatie: *Rogers et al. 2010*) (indirect) geïmpacted door de ontginning van sedimenten. De selectieve onttrekking door exploratie en exploitatie van levende en niet-levende rijkdommen op de zeebodem en de ondergrond wordt opgenomen in de lijst van belastende factoren. Verder biedt de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG) (zie ook KB van 14 oktober 2005) een kader om ecologisch interessante gebieden, zoals de grindvelden voor onze kust (*Degrendele et al. 2008, Houziaux et al. 2008, Degraer et al. 2009, Raeymaekers et al. 2011*), te beschermen tegen onder meer extractieactiviteiten. De ecologisch meest waardevolle natuurlijke grindbedden bevinden zich net ten zuiden van de extractiegebieden in de Hinderbanken. In navolging van de twee voornoemde richtlijnen werd in het monitoringsprogramma (Vlaamse

Overheid), dat specifiek gerelateerd is aan deze zandwinning, de opvolging van sedimentmobiliteit in deze grindvelden mede opgenomen ([Van Lancker et al. 2014a](#), [Van Lancker et al. 2014b](#), [Van Lancker et al. 2015](#)). In het marien ruimtelijk plan (KB van 20 maart 2014, zie ook [Van de Velde et al. 2014](#)) wordt een referentiezone afgebakend voor de monitoring van de impact op het milieu en worden zand- en grindwinningactiviteiten binnen het habitatrichtlijngebied van de Vlaamse Banken sterk beperkt (controlezone 2). Het ontginbaar volume in deze zone vermindert elk jaar met 1 % (17.000 m³) en grindwinning is er verboden.

In het BNZ worden de zand- en grindwinningactiviteiten opgevolgd door de dienst Continentaal Plat binnen de FOD Economie, de BMM en het ILVO ([Brochure Dienst Continentaal Plat 2014](#), [Reglementering Zand- en Grindwinning in het BNZ 2014](#), [Degrendele et al. 2014](#), [Francken et al. 2014](#), [Van Lancker et al. 2014b](#), [De Backer et al. 2014](#)). Elke exploitant dient een vergoeding te betalen in verhouding tot het ontgonnen volume. Dit wordt aangewend voor de financiering van het continue onderzoek naar de invloed van de exploitatie- en exploratieactiviteiten op het mariene milieu en de zeebodem ([Degrendele 2008](#), [Brochure Dienst Continentaal Plat 2014](#), [Reglementering Zand- en Grindwinning in het BNZ 2014](#)). De resultaten van deze monitoring worden voorgesteld op een driejaarlijks congres dat georganiseerd wordt door de dienst Continentaal Plat (bv. [De Mol & Vandenreyken 2014](#)).

De controle op de ontginningen gebeurt zowel door de controle van de registers die aan boord van de ontginningsvaartuigen bijgehouden worden als door een *black-box* systeem (*Electronic Monitoring System, EMS*) aan boord van diezelfde schepen ([Brochure Dienst Continentaal Plat 2014](#), [Reglementering Zand- en Grindwinning in het BNZ 2014](#), [Van den Branden et al. 2014](#)). Dit systeem werd geïntroduceerd in 1996 en vervolgens gemoderniseerd in 2014 en wordt in opdracht van de dienst Continentaal Plat beheerd door de BMM ([Degrendele 2008](#), [Degrendele et al. 2014](#)). Daarnaast wordt de fysische impact van de aggregaatextractie op de zeebodem opgevolgd door de Dienst Continentaal Plat en de BMM. Met behulp van de RV Belgica worden de sedimentvolumes in de controlezones opgevolgd. Hierbij mag maximaal 5 m sediment verwijderd worden tegenover het oorspronkelijk niveau van de zeebodem ([Degrendele et al. 2014](#)), waarbij momenteel ook de mogelijkheden voor een nieuw referentieniveau onderzocht worden ([De Mol et al. 2014](#)). De BMM is verantwoordelijk voor de hydrodynamica en het sedimenttransport en volgt dit op aan de hand van modellen en metingen ([Van Lancker et al. 2014a](#), [Van Lancker et al. 2014b](#), [Francken et al. 2014](#)). De biologische milieuonderzoeksgroep van het ILVO volgt de ecologische impact van de extractieactiviteiten op en bestudeert eveneens de biologische evolutie na het stopzetten van de activiteiten ([De Backer et al. 2014](#), [De Backer & Hostens 2014](#)). In exploratiezone 4, die in 2010 werd afgebakend, werd een uitgebreide 'baseline studie' uitgevoerd om de impact van de extractieactiviteiten die momenteel aan de gang zijn, beter te kunnen inschatten ([Mathys et al. 2011](#), [Van Lancker et al. 2014a](#)).

Daarnaast dragen specifieke studies en onderzoeksprojecten zoals *BUDGET* ([Lanckneus et al. 2001](#), *BUDGET-project BELSPO*), *SPEEK* ([Vanaverbeke et al. 2007](#), *SPEEK-project BELSPO*), *MAREBASSE* ([Van Lancker et al. 2007](#), *MAREBASSE-project BELSPO*), *EUMARSAND* ([Van Lancker et al. 2010](#), EU-FP6-project), *QUEST4D* ([Van Lancker et al. 2009](#), *QUEST4D-project BELSPO*) en *TILES* (*TILES-project BELSPO*) ([Van Lancker et al. 2014c](#)) bij tot een beter inzicht van de impact en een duurzaam beheer van zand- en grindwinning. In *TILES* wordt een geharmoniseerde geologische kennisbasis ontwikkeld die het grondstoffenbeheer op lange termijn ondersteunt in het Belgische en Zuid-Nederlandse deel van de Noordzee. De basis wordt gevormd door 3D-geologische modellen die de kwaliteit en kwantiteit van de ontginbare geologische lagen in kaart brengen. Door een koppeling met numerieke impactmodellen worden drempelwaarden gedefinieerd voor een zo duurzaam mogelijke exploitatie. De gegenereerde kennis en informatie wordt aangeboden in een multi-criteria beslissingsondersteunend systeem.

Referentielijst wetgeving

Tabel met de Europese wetgeving. Voor de geconsolideerde teksten van deze wetgeving verwijzen we naar [Eurlax](#).

EUROPESE WETGEVING			
Afkorting (indien beschikbaar)	Titel	Jaar	Nummer
Richtlijnen			
	<i>Richtlijn betreffende de milieu-effectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten</i>	1985	337
<i>Habitatrichtlijn</i>	Richtlijn inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna	1992	43
<i>Kaderrichtlijn Mariene Strategie</i>	Richtlijn tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het beleid ten aanzien van het mariene milieu	2008	56

Tabel met Belgische en Vlaamse wetgeving. Voor de geconsolideerde teksten van deze wetgeving verwijzen we naar het [Belgisch staatsblad](#) en de [Justel-databanken](#).

BELGISCHE EN VLAAMSE WETGEVING		
Datum wetgeving	Titel	Dossiernummer
Wetten		
Wet van 13 juni 1969	Wet inzake de exploratie en exploitatie van niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat	1969-06-13/30
Koninklijke besluiten		
KB van 12 augustus 2000	Koninklijk besluit tot instelling van de raadgevende commissie belast met de coördinatie tussen de administraties die betrokken zijn bij het beheer van de exploratie en de exploitatie van het continentaal plat en van de territoriale zee en tot vaststelling van de werkingsmodaliteiten en –kosten ervan	2000-08-12/83
KB van 1 september 2004 – toekenningsprocedure	Koninklijk besluit betreffende de voorwaarden, de geografische begrenzing en de toekenningsprocedure van concessies voor de exploratie en de exploitatie van de minerale en andere niet-levende rijkdommen in de territoriale zee en op het continentaal plat	2004-09-01/51
KB van 1 september 2004 – milieueffectenbeoordeling	Koninklijk besluit houdende de regels betreffende de milieu-effectenbeoordeling in toepassing van de wet van 13 juni 1969 inzake de exploratie en exploitatie van niet-levende rijkdommen van de territoriale zee en het continentaal plat	2004-09-01/50
KB van 14 oktober 2005	Koninklijk besluit tot instelling van speciale beschermingszones en speciale zones voor natuurbehoud in de zeegebieden onder de rechtsbevoegdheid van België	2005-10-14/35
KB van 23 juni 2010	Koninklijk besluit betreffende de mariene strategie voor de Belgische zeegebieden	2010-06-23/05
KB van 20 maart 2014	Koninklijk besluit tot vaststelling van het marien ruimtelijk plan	2014-03-20/03
KB van 19 april 2014	Koninklijk besluit tot wijziging van verscheidene koninklijke besluiten betreffende de exploratie en de exploitatie van de minerale en andere niet-levende rijkdommen in de territoriale zee en op het continentaal plat	2014-04-19/49

